

ОЦІНЮВАННЯ НАДІЙНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ ТА НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

ASSESSMENT OF THE RELIABILITY OF THE OPERATION OF BANKING AND NON-BANKING FINANCIAL INSTITUTIONS

У статті приділено увагу методам оцінювання надійності банківських та небанківських установ. Розглянуто погляди на визначення сутності надійності фінансових установ. Проаналізовано законодавчі та нормативно-правові акти, що регламентують проведення оцінювання надійності фінансових установ. Визначено динаміку основних показників діяльності банківських та небанківських фінансових установ. Запропоновано основні напрями підвищення надійності їх функціонування.

Ключові слова: банки, небанківські фінансові установи, надійність, регулювання та нагляд, транспарентність.

В статье уделено внимание методам оценки надежности банковских и небанковских финансовых учреждений. Рассмотрены взгляды на определение сущности надежности финансовых учреждений. Проанализированы законодательные и нормативно-правовые акты, регламентирующие проведение оценки надежности финансовых

учреждений. Определена динамика основных показателей деятельности банковских и небанковских финансовых учреждений. Предложены основные направления повышения надежности их функционирования.

Ключевые слова: банки, небанковские финансовые учреждения, надежность, регулирование и надзор, транспарентность.

In the article it has been given focuses on methods of assessing the reliability of banking and non-banking institutions. There have been examined views on the determining the nature of the reliability of financial institutions are considered. Legislative and regulatory acts that regulating the evaluation of the reliability of financial institutions are analyzed. The dynamics of the amount of dynamics of the main indicators of activity of banking and non-bank financial institutions is determined. The main directions to increase of reliability of their functioning are offered.

Key words: banks, non-bank financial institutions, reliability, regulation and supervision, transparency.

УДК 336.71

Коваленко В.В.

д.е.н., професор кафедри банківської справи
Одеський національний економічний університет

Постановка проблеми. Розвиток вітчизняного фінансового ринку залежить від ступеня надійності функціонування банківських та небанківських фінансових установ. Установлення параметрів оцінювання їх надійності нині виступає одним з актуальних питань.

Стійкість і стабільність діяльності фінансових посередників є одними з найбільш важливих умов розвитку будь-якої національної економіки. Стійкість, прозорість і прогнозованість їх розвитку дають змогу суттєво збільшити передбачуваність їх діяльності для інвесторів і підвищити привабливість для інших економічних суб'єктів. Надійність функціонування фінансових посередників багато в чому визначається не тільки рівнем конкурентоспроможності і демонстрацією стійкого зростання, але й сукупним рівнем ризику, тому наявність прозорої інформації про рівень їх надійності є актуальним питанням в умовах присутності асиметрії інформації на ринку фінансових послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Теоретико-методичним питанням оцінювання надійності діяльності банківських та небанківських фінансових установ приділена увага в наукових напрацюваннях зарубіжних та вітчизняних дослідників, а саме: Г. Десмонда [1], Т. Коупленда [2], Дж. Сінкі [3], Н. Внукова [4], Г. Панаценка [5], Г. Терещенка [6], Р. Герасименка [7] та багатьох інших.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження сучасного стану розвитку банківських та небанківських фінансових установ та форму-

вання пропозицій щодо забезпечення їх надійного функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Розвиток сучасного ринку фінансових послуг України забезпечують фінансові посередники, які представлені банківськими і небанківськими фінансовими установами.

Відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», об'єктами на фінансовому ринку виступають фінансові послуги з випуску платіжних документів, платіжних карток, дорожніх чеків та/або їх обслуговування, кліринг, інші форми забезпечення розрахунків; довірче управління фінансовими активами; діяльність з обміну валюти; залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо подальшого їх повернення; фінансовий лізинг; надання коштів у позику, у тому числі й на умовах фінансового кредиту; надання гарантій та поручительств; переказ коштів; послуги у сфері страхування та в системі накопичувального пенсійного забезпечення; професійна діяльність на ринку цінних паперів, що підлягає ліцензуванню; факторинг; адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах; управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій із нерухомістю; операції з іпотечними активами з метою емісії іпотечних цінних паперів; банківські та інші фінансові послуги [4, с. 10-11; 11].

Лівову частку зазначених послуг надають банківські установи, хоча в останній час динамічно

збільшується обсяг наданих послуг небанківськими установами, зокрема за кредитними операціями (кредитними спілками, фінансовими компаніями).

Автор статті у науковій публікації [9, с. 288] визначає суб'єктів ринку фінансових послуг як інститути-регулятори; функціональні інститути, інфраструктурні інститути (рис. 1).

Як уже було зазначено, найбільш активна роль на фінансовому ринку належить банківським установам, основні показники діяльності яких наведено в табл. 1.

Як свідчать дані табл. 1, у діяльності банків України спостерігається тенденція до виходу із кризового стану. За кількості банків у 90 одиниць станом на 01.05.2017, яка майже вдвічі скоротилася порівняно з 2012 р., вони вийшли на позитивний фінансовий результат.

Усі аналізовані показники мають тенденцію до зростання. Як негативний момент слід зазначити зростання частки простроченої заборгованості за наданими кредитами. Але цьому є пояснення наростаючих темпів заборгованості за кредитами,

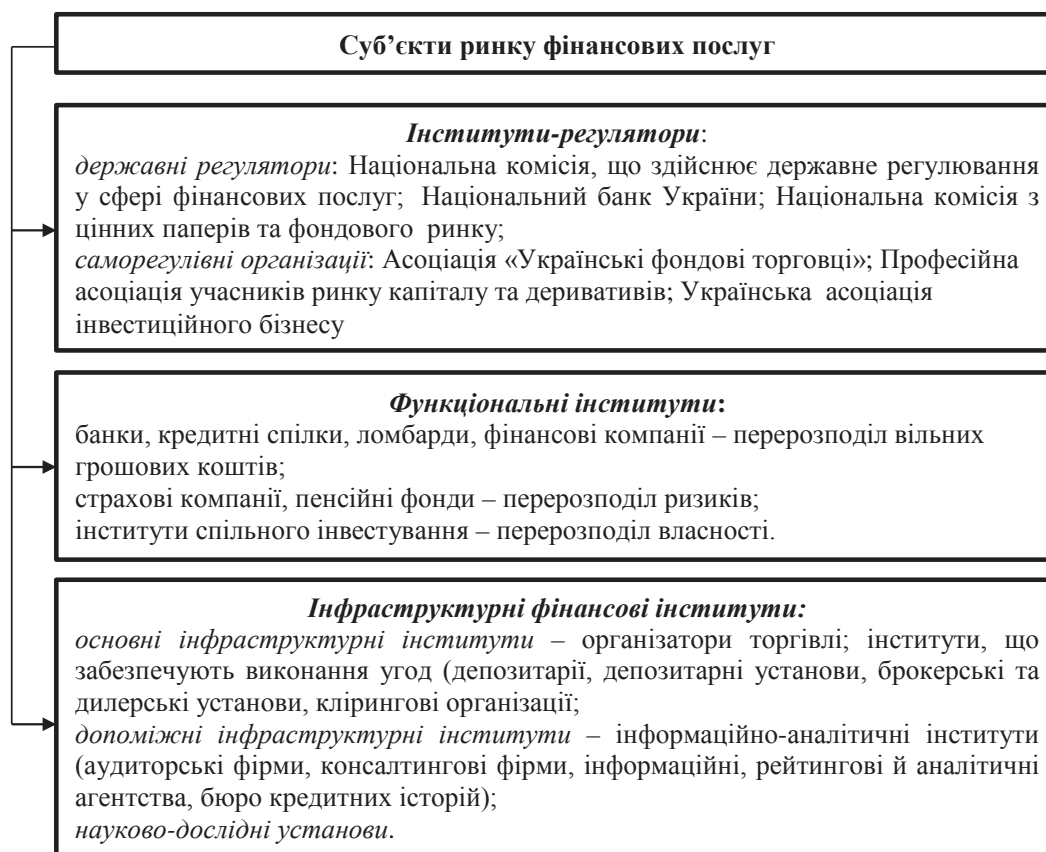

Рис. 1. Характеристика суб'єктів ринку фінансових послуг [9, с. 288-289]

Таблиця 1

Основні показники діяльності банків України за період 2012-2017 рр.

Показники	Роки					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Кількість діючих банків, од	176	180	163	117	96	90
Кредити надані, млрд. грн.	815,3	911,4	1006,4	965,1	985,6	975,4
Частка простроченої заборгованості за кредитами у загальній сумі кредитів, %	8,9	7,7	13,5	22,1	30,5	56,6
Вкладення у цінні папери, млрд. грн.	96,3	138,3	168,9	198,8	332,3	349,7
Резерви за активними операціями банків, млрд. грн.	141,3	131,3	204,9	321,3	484,4	472,4
Зобов'язання банків, млрд. грн.	957,9	1085,5	1168,8	1150,7	1132,5	1105,1
із них:						
Кошти суб'єктів господарювання, млрд. грн.	202,6	234,9	261,4	317,6	369,9	358,9
Кошти фізичних осіб, млрд. грн.	364,0	433,7	416,4	389,1	437,2	437,0
Результат діяльності, млрд. грн.	4,9	1,4	-53,0	-66,6	-159,4	9,4

2017* – станом на 01.05.2017

Джерело: складено автором за [10]

наданими до 2014 р. в АР Крим та на території Донбасу. Нове кредитування залишалось млявим. Валовий корпоративний кредитний портфель скоротився на 13,1 млрд. грн. через зниження обсягів позик в іноземній валюті (на 2,5% у доларовому еквіваленті). Валові гривневі кредити суб'єктам господарювання майже не змінилися (+0,2%). Банки переважно видавали кредити корпораціям АПК, харчопрому. Вперше з початку кризи поживилося гривневе кредитування населення. Без урахування ПАТ «ПриватБанк», який частково заміщував роздрібні кредити у сегменті Р2Р балансовим кредитуванням, приріст становив 2,8%.

Сукупна частка вкладень банків у державні цінні папери (ОВДП та депозитні сертифікати НБУ) зросла на 1,7 в. п., до 26,2% чистих активів. Зростання спричинила докапіталізація державних банків ОВДП у I кварталі 2017 р. на 26,4 млрд. грн. та відповідним збільшенням ОВДП у портфелі.

Нині зберігаються необхідні передумови для поступового відновлення банківського сектору та кредитування. Продовження економічного зростання, контрольована інфляція та помірна вола-

тильність обмінного курсу сприяють зростанню попиту населення та бізнесу на банківські послуги.

В Україні встановлена банкоцентрична модель, що визначається найбільшою питомою вагою активних операцій банків на фінансовому ринку, довгостроковим кредитуванням банківськими структурами та пріоритетністю розвитку банків як фінансових посередників. Загальна характеристика діяльності небанківських фінансових установ представлена в табл. 2.

Якщо розглядати рейтинг фінансових посередників, то слід відзначити, що найбільшою інформативністю відрізняються банківська система та страховий ринок (табл. 3).

Як свідчать дані табл. 3, найбільш надійними щодо диференціації надання страхових послуг є СК «Провідна», СК «ТАС», СК «УНІКА», АХА «Страхування», РЗУ Україна, АСК «ІНГО Україна». Якщо розглядати рейтинг страхових компаній за рівнем прибутку, то станом на 01.04.2017 він виглядає так: СК «Кремень» (1), СК «Альянс Україна» (2), СК «ІНГОСТРАХ» (3), СК «ТАС» (4), СК «УНІКА» (5), СК «ТЕКОМ» (6),

Таблиця 2

Основні показники діяльності небанківських фінансових установ

Показники	Роки			
	2013	2014	2015	2016
Страхові компанії				
Кількість страхових компаній, од.	407	382	361	310
Валові страхові премії, млн. грн.	28662	26767	29736	35170
Валові страхові виплати, млн. грн.	4 652	5 065	2 187	8840
Рівень валових виплат, %	16,2	18,9	27,2	25,1
Активи страхових компаній, млн. грн.	37914	40530	36419	56075
Кредитні спілки				
Кількість кредитних спілок, од.	624	589	589	462
Кількість членів КС, тис. осіб	981	911	752	643
Кількість членів КС, які мають внески на депозитних рахунках, тис. осіб	40,3	35,8	26,8	41,1
Кількість членів КС, які мають діючі кредитні договори, тис. осіб	233,6	214,5	169,9	148,6
Загальні активи, млн. грн.	2 599	2 598	2 193	2 033
Недержавні пенсійні фонди				
Кількість недержавних пенсійних фондів, од.	81	76	72	64
Кількість укладених пенсійних контрактів, тис. шт.	61,4	53,9	58,1	62,6
Загальна кількість учасників НПФ, тис. осіб	840,6	832,5	834,2	834,0
Загальна вартість активів НПФ, млн. грн.	2090	2479	2107	2077
Пенсійні внески, млн. грн.	1588	1738	1866	2139
Пенсійні виплати, млн. грн.	300	350	528	629,9
Фінансові компанії та лізингодавці				
Кількість зареєстрованих фінансових компаній, од.	377	415	571	650
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів, млн. грн.	44620	51152	58282	110420
Надання позик, млн. грн.	4 462	3 444	1 849	2390
Надання порук (поручительств), млн. грн.	2 556	52,0	88,3	524
Вартість укладених договорів фінансового лізингу фінансовими компаніями, млн. грн.	211,2	257,4	20,2	67,3
Факторинг, млн. грн.	10040	23526	16556	16876
Активи фінансових компаній, млн. грн.	39781	51265	64960	67704

Джерело: складено автором за [11]

СК «ІНГО Україна» (7), СК «Захід-Резерв» (8), СК «КРЕДО» (9), СК «ДІМ Страхування» (10).

Якщо розглядати банківський сектор за ступенем надійності, то за I квартал 2017 р. до таких

банків увійшли: АТ «Райффайзен банк Аваль», ПАТ «Креді Агриколь Банк», ПАТ «Ощадбанк», ПАТ «Укресімбанк», ПАТ «Кредобанк», ПАТ «Укрсіббанк», ПАТ «Сітібанк Україна», ПАТ «ПроКредит

Таблиця 3

Незалежний рейтинг страхових компаній України у I кварталі 2017 р. за страховими преміями, тис. грн.

Назва страхової компанії	Види страхових послуг					
	ОСЦПВ	КАСКО	Туризм	ДМС	Життя	Майно
НАСК «Оранта»	282000 (1)	-			-	69133 (2)
СК «Провідна»	264085 (2)	103513 (9)	33620 (5)	288759 (1)	-	-
СК «ТАС»	207787 (3)	114054 (8)	30726 (6)	40493 (10)	285857 (2)	-
АО «УПСК»	184583 (4)	92312 (10)	-		-	-
УНІКА	166946 (5)	486221 (2)	-	175681 (4)	-	56675 (3)
СК «КНЯЖА VIG»	159648 (6)	-	24391 (8)		85799 (7)	-
АХА «Страхування»	139133 (7)	858086 (1)	21280 (10)	181729 (3)	39778 (8)	-
PZU Україна	127371 (8)	218414 (6)	94667 (1)	128832 (6)	239521 (5)	-
ВУСО	103125 (9)	-	71317 (3)	-	-	-
Арсенал страхування	86473 (10)	340729 (4)	-	-	-	92421 (1)
СК «Українська страхова група»	-	449053 (3)	-	88497 (9)	-	37071 (6)
АСК «ІНГО Україна»	-	301421 (5)	-	125498 (7)	19024 (10)	19038 (9)
СК «Універсальна»	-	160057 (7)	-	-	-	-
ЗАТ «ERV»	-	-	78850 (2)	-	-	-
СК «Кремень»	-	-	45738 (4)	-	-	-
Укрфінстрах	-	-	26842 (7)	-	-	-
СК «Перша»	-	-	22821 (9)	-	-	-
Навтогазстрах	-	-	-	241523 (2)		-
Альфа страхування	-	-	-	132969 (5)		-
СК «Країна»	-	-	-	92910 (8)		-
СК «МетЛайф»	-	-	-	-	612064 (1)	-
СК «УНІКА»	-	-	-	-	279659 (3)	-
СК «ГРАВЕ Україна»	-	-	-	-	252581 (4)	-
СК «АСКА»	-	-	-	-	180837 (6)	44806 (4)
СК «КД Життя»	-	-	-	-	22442 (9)	
СК «Саламендра-Україна»	-	-	-	-	-	42472 (5)
СК «Колоннейд Україна»	-	-	-	-	-	34389 (7)
СК «Альянс Україна»	-	-	-	-	-	86437 (10)

Джерело: складено автором за [12]

Таблиця 4

ТОП-10 найбільш прибуткових та збиткових банків України за I квартал 2017 р.

№ пор.	Назва банку	Сума прибутку, тис. грн.	Назва банку	Сума збитку, тис. грн.
1.	АТ «Райффайзен банк Аваль»	1488999	ПАТ «ВТБ Банк»	351733
2.	ПАТ «ПриватБанк»	1107644	ПАТ «Укрсоцбанк»	206147
3.	ПАТ «ПУМБ»	480102	ПАТ «Банк Форвард»	198339
4.	ПАТ «Креді Агриколь Банк»	305550	ПАТ «Промінвестбанк»	170396
5.	ПАТ «Сіті Банк»	268726	ПАТ «Місто Банк»	108764
6.	ПАТ «Укресімбанк»	323118	ПАТ «Банк Кредит Днепр»	61629
7.	ПАТ «УкрСіббанк»	243969	ПАТ «Гефест»	48000
8.	ПАТ «ОТП Банк»	279492	ПАТ «Правекс-Банк»	41519
9.	АТ «Ощадбанк»	158274	ПАТ «БМ Банк»	35706
10.	ПАТ «Кредобанк»	101414	ПАТ «ІНГ Банк Україна»	28643

Джерело: складено автором за [12]

Банк», ПАТ «Укргазбанк», ПАТ «ОТП Банк», ПАТ «ІНГ Банк Україна», ПАТ «ПУМБ», ПАТ «Правекс Банк», ПАТ «Укрсоцбанк», ПАТ «Альфа Банк».

До банків України, яким довіряють страхові компанії щодо розміщення власних коштів, увійшли: ПАТ «Ощадбанк» (державний), ПАТ «Укргазбанк» (державний), ПАТ «Укрексімбанк» (державний), ПАТ «ПроКредит Банк» (Німеччина), ПАТ «Альфа Банк» (Люксембург), ПАТ «Креді Агріколь Банк» (Франція), ПАТ «Укрсоцбанк» (Люксембург), ПАТ «Укрссіббанк» (Франція), ПАТ «ОТР Банк» (Франція), «ТАСкомбанк» (Україна).

Рейтинг найбільш прибуткових та збиткових банків України представлено в табл. 4.

Під надійністю функціонування банківських та небанківських фінансових установ слід розуміти здатність фінансових інститутів протистояти несприятливим чинникам зовнішнього та внутрішнього середовища.

Нині в Україні під час визначення рейтингу надійності банківських та небанківських фінансових установ є низка проблем, а саме:

- неврегулювання питання щодо створення єдиної системи нагляду за фінансовими посередниками;
- закритість рейтингів фінансових посередників, які розраховують державні регулятори;
- відсутність прозорої інформації про діяльність фінансових посередників;
- необхідність у створенні єдиної рейтингової системи транспарентності за основними показниками діяльності фінансових посередників.

Зазвичай у більшості країн під час визначення рейтингу фінансових інститутів наголос робиться на банки. Але для визначення ймовірності впливу економічних ризиків різноманітного вектору дії виникає потреба у створенні систем комплексного моніторингу фінансового сектору економіки.

Ініціатором узагальнення досліджень у цій сфері є МВФ та група Світового банку. Саме за їх підтримки в 1999 р. започатковано Програму

оцінки фінансового сектору (FSAP). Її головна мета – діагностика стану фінансових систем країн світу й запобігання впливу на них як внутрішніх, так і зовнішніх шоків. Завдяки FSAP аналізується широке коло питань, пов'язаних з оцінкою стійкості фінансової системи як у коротко-, так і в середньостроковому періодах [5, с. 102].

Розроблені та запропоновані МВФ для оцінки стабільності фінансового сектору індикатори характеризують поточний стан і надійність фінансових установ та їх корпоративних індивідуальних контрагентів. Вони містять агреговані дані за групами установ, а також представницькі показники щодо ринків, на яких фінансові установи здійснюють свої операції [13]. Програми оцінки складаються з таких ключових елементів, як: аналіз структури, якості та механізмів функціонування фінансового ринку; оцінка ступеня важливості фінансового ринку країни; визначення механізмів державного управління, що передбачають, з одного боку, обмеження впливу шоків фінансової системи на макроекономічну стабільність, а з іншого – спроможність цієї системи обмежити вплив макроекономічних шоків на кон'юнктуру фінансових ринків; оцінка можливості і ступеня впливу на фінансову систему різних шоків і подальшого впливу ситуації у фінансовому секторі на соціально-економічну систему в цілому; розроблення напрямів еволюції системи фінансової безпеки країни та запобігання кризам [5, с. 103].

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, для формування прозорої системи рейтингування вітчизняних фінансових посередників необхідно вирішити низку завдань, які полягають у реалізації концепції макропруденційного регулювання та нагляду, підвищенні транспарентності інформації про їх діяльність, формуванні нової парадигми регулювання та нагляду за фінансовим сектором України.

Ефективність регулювання та нагляду за фінансовим сектором залежить значною мірою від того,

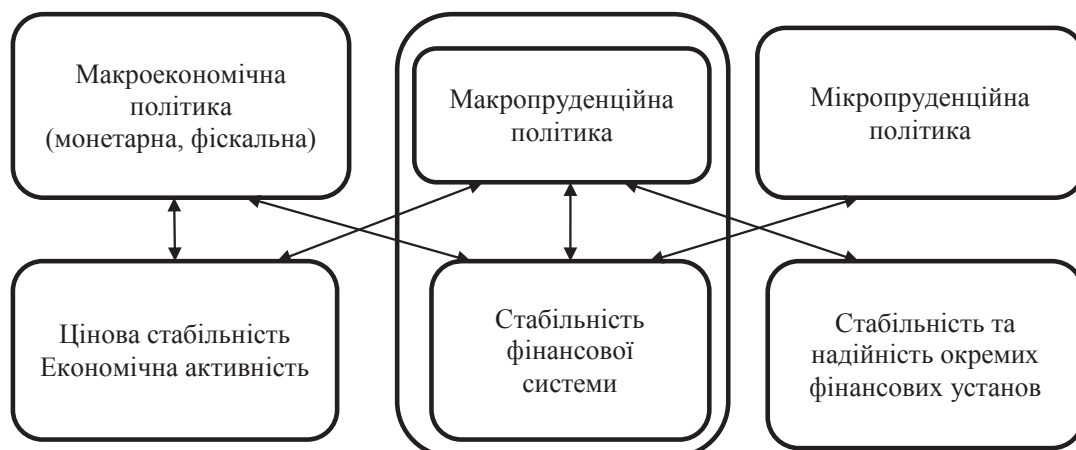

Рис. 2. Узгодження політик між Центральним банком та фінансовими регуляторами

Джерело: складено автором

наскільки чітко визначені завдання, що стоять перед органами регулювання та нагляду, наскільки добре ці завдання розуміють і підтримують органи, що розробляють економічну політику держави та несуть відповідальність за її реалізацію [14, с. 90].

Макропруденційна політика посідає проміжне місце між грошово-кредитною політикою центрального банку, яка, своєю чергою, націлена на досягнення макроекономічних цілей, та макропруденційним регулюванням органу нагляду, який необхідний для уникнення ситуації неплатоспроможності окремих фінансових посередників, а також контролю над виконанням ними зобов'язань перед кредиторами, клієнтами та вкладниками. До основних завдань макропруденційної політики слід віднести: підтримку стійкості фінансової системи до агрегованих шоків, включаючи рецесію та зовнішні шоки; обмеження надлишкових фінансових ризиків, що приймає на себе фінансова система у цілому; згладжування фінансового циклу.

У статті С. Науменкової, В. Міщенко [15] достатньо детально представлені індикатори, за якими можна оцінити надійність фінансових посередників із позиції реалізації політики макропруденційного регулювання та нагляду на підставі використання пруденційних інструментів щодо кредитування, підтримки ліквідності, капіталу.

Реалізація стратегії макропруденційної політики повинна базуватися на світовій парадигмі узгодження трьох політик між центральним банком та державними фінансовими регуляторами (рис. 2).

Виходячи із вищенаведеної схеми, виникає питання перегляду діючої моделі регулювання суб'єктів фінансового ринку.

Автор статті [16, с. 7] проаналізувала світову практику моделей наглядових систем за фінансовими посередниками, а саме:

– **національні:** *секторна* – кожен сектор фінансового ринку регулюється окремим органом; «*двох вершин*» – обов'язки регулюючих органів розподіляються на пруденційний нагляд та регулювання бізнесу; *єдиний орган нагляду* – нагляд за усіма секторами фінансової сфери покладено на єдиний орган (центральный банк, спеціально створений орган);

– **наднаціональні:** мегарегулятор – єдиний наглядовий орган у фінансовій сфері.

Було зроблено висновок про доцільність запровадження в Україні моделі на основі «двох вершин».

О.Б. Дзюнь відзначає, що фінансові установи стрімко розширюються та здійснюють вплив на різні сегменти фінансового ринку, а також утворюють складні фінансові структури, об'єднуються у фінансові конгломерати, які концентрують у собі банківський, страховий та інвестиційний бізнес одночасно. Це призводить до того, що фінансові установи, зокрема фінансові конгломерати, беруть на себе ризик, який не може бути адекватно оцінений і не

підлягає контролю в межах галузевого підходу щодо фінансового регулювання та нагляду [17].

У таких умовах на фінансовому ринку з боку держави відбувається концентрація наглядових функцій у руках інтегрованого органу регулювання фінансового ринку, так званого мегарегулятора. За такої моделі регулювання фінансового ринку відбувається об'єднання регулюючих функцій стосовно трьох основних категорій фінансових посередників: банків, страхових та інвестиційних компаній [17]. Проте така модель регулювання не позбавлена певних недоліків: розпорошена система об'єктів регулювання – регулюванню та нагляду підлягає максимальна кількість об'єктів різних сегментів фінансового ринку, і мегарегулятор може прагнути узгодити та «примирити» їх; мінімізація ефекту економії масштабу – можливий бюрократичний характер органу може призводити до того, що мегарегулятор витратить на своє функціонування кошти, зекономлені завдяки економії масштабу; обмежена синергія – різні фінансові посередники вимагають різних підходів до регулювання та нагляду, що може, таким чином, перешкоджати синергетичному ефекту.

Непрозорість інформації про діяльність фінансових посередників, зокрема небанківських фінансових інститутів, призводить до недовіри до них із боку споживачів фінансових послуг, тому виникає потреба у розробленні теоретико-методологічних засад транспарентності діяльності банків в умовах посилення впливу аспектів фінансової глобалізації для зменшення негативного впливу асиметрії інформації, яка повинна стати більш відкритою для користувачів фінансових послуг, потенційних інвесторів, міжнародних фінансово-кредитних установ; окрім того, це сприятиме прискоренню процесів імплементації Базельських принципів (Базель II) у частині розкриття інформації «ринкова дисципліна» та підвищенню довіри до фінансових посередників, динамічного зростання їх фінансової стійкості та фінансової безпеки функціонування.

Застосування інноваційних підходів до підвищення транспарентності діяльності фінансових посередників України дає змогу зробити середньо- і довгостроковий прогноз розвитку, їх інвестиційної привабливості, поведінкових намірів користувачів фінансових послуг, піднесення рівня розвитку реального сектору економіки України, що забезпечує подальше падіння рівня фінансової стійкості банківських та небанківських фінансових установ.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Десмонд Г.М. Руководство по оценке бизнеса / Г.М. Десмонд, Р.Е. Келли. – М.: РОО, 1996. – 324 с.
2. Коупленд Т. Стоимость компаний: оценка и управление / Т. Коупленд, Т. Коллер, Дж. Мурин; пер. с англ.; 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Олимп-Бизнес, 2005. – 576 с.

3. Синки-мл. Дж. Финансовый менеджмент в коммерческом банке и индустрии финансовых услуг / Дж. Синки-мл.; пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 1018 с.

4. Управління розвитком ринків фінансових послуг: [монографія] / Наук. ред. та кер. кол. авт. д-р екон. наук, проф. Н.М. Внукова. – Харків: АдВА, 2009. – 196 с.

5. Панасенко Г. Критерії та показники оцінки фінансової стійкості фінансового сектору / Г. Панасенко // Вісник КНТЕУ. – 2010. – № 6. – С. 99-110.

6. Терещенко Г.М. Шляхи забезпечення вкладів членів кредитних спілок / Г.М. Терещенко, О.О. Луцишин // Фінанси України. – 2010. – № 12. – С. 80-88.

7. Герасименко Р.А. Методика визначення рівня транспарентності в оцінюванні фінансової стійкості банку за умов асиметрії інформації / Р.А. Герасименко, В.В. Герасименко, В.А. Самофалова // Фінанси, учет, банки. – 2016. – № 1(21). – С. 69-76.

8. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.

9. Коваленко В.В. Фінансовий ринок України: сутнісний та функціональний аспекти / В.В. Коваленко // Економічний форум. – 2017. – № 2. – С. 286-295.

10. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593

11. Огляд ринків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nfp.gov.ua/content/oglyad-rinkiv.html>

12. Независимый рейтинг страховых компаний Украины в 2017 году [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forinsurer.com/rating>

13. Показатели финансовой устойчивости. Руководство по составлению. – Вашингтон, округ Колумбия, США: Международный Валютный Фонд, 2007 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fsi/guide/2006/pdf/rus/guide.pdf>

14. Коваленко В.В. Стратегічні напрями реалізації макропруденційного банківського нагляду та регулювання / В.В. Коваленко // Стратегічні пріоритети. – 2012. – № 4(25). – С. 89-96.

15. Науменкова С.В. Макропруденційні інструменти в механізмі забезпечення фінансової стабільності / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко // Фінанси України. – 2015. – № 10. – С. 53-76.

16. Коваленко В.В. Регулювання банків як домінуючих учасників фінансового ринку / В.В. Коваленко // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2016. – Вип. 12. – С. 3-11.

17. Дзюнь О.Б. Світовий досвід створення мегарегулятора на ринку фінансових послуг / О.Б. Дзюнь // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2014. – № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=695>

2. Kouplend T. Stoimost' kompaniy: otsenka i upravlenie: [per. s angl.] / T. Kouplend, T. Koller, Dzh. Murin. – [3-e izd., pererab. i dop.]. – М.: ЗАО «Olimp-Biznes», 2005. – 576 s.

3. Finansovyy menedzhment v kommercheskom banke i industrii finansovykh uslug / Dzhozef Sinki-ml.; Per. s angl. – М.: Al'pina Biznes Buks, 2007. – 1018 s.

4. Upravlinnia rozvytkom rynkiv finansovykh posluh: Monohrafiia / Nauk. red. ta ker. kol. avt. d-r ekon. nauk, prof. N.M. Vnukova. – Kharkiv: AdvA, 2009. – 196 s.

5. Panasenko H. Kryterii ta pokaznyky otsinky finansovoi stiiikosti finansovoho sektoru / H. Panasenko / Visnyk KNTEU. – 2010. – # 6. – S. 99-110.

6. Tereshchenko H.M. Shliakhy zabezpechennia vkladiv chleniv kredytnykh spilok / H.M. Tereshchenko, O.O. Lutsychyshyn // Finansy Ukrainy. – 2010. – # 12. – S. 80-88.

7. Herasymenko R.A. Metodyka vyznachennia rivnia transparentnosti v otsiniuvanni finansovoi stiiikosti банку за умов асиметрії інформації / R.A. Herasymenko, V.V. Herasymenko, V.A. Samofalova // Fynansy, uchet, banky. – 2016. – # 1(21). – S. 69-76.

8. Pro finansovi posluhy ta derzhavne rehu-liuvannia rynkiv finansovykh posluh [Elektronnyi resurs]: zakon Ukrainy, pryiniaty Verkhovnoiu Radoiu Ukrainy vid 12.07.2001 # 2664-III. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>

9. Kovalenko V.V. Finansovyi rynek Ukrainy: sut-nisnyi ta funktsionalnyi aspekty / V.V. Kovalenko // Eko-nomichniy forum. – 2017. – # 2. – S. 286-295.

10. Osnovni pokaznyky diialnosti bankiv Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593

11. Ohliad rynkiv [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://nfp.gov.ua/content/oglyad-rinkiv.html> – Ofitsiinyi sait Natsionalnoi komisii, shcho zdiisniuie der-zhavne rehuliuвання u sferi finansovykh posluh

12. Nezavisimyy reyting strakhovykh kompaniy Ukrainy v 2017 godu [Elektronnyi resurs]. – zhurnal «Forinsuer». – Rezhim dostupu: <http://forinsurer.com/rating>

13. Pokazateli finansovoy ustoychivosti. Rukovodstvo po sostavleniyu [Elektronnyy resurs] – Vashington, okrug Kolumbiya, SShA: Mezhdunarodnyy Valyutnyy Fond, 2007 god. – Rezhim dostupa: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fsi/guide/2006/pdf/rus/guide.pdf>

14. Kovalenko V.V. Stratehichni napriamy realizatsii makroprudentsiinoho bankivskoho nahliadu ta rehuliuвання / V.V. Kovalenko // Stratehichni priorytety. – 2012. – # 4(25). – S. 89-96.

15. Naumenkova S.V. Makroprudentsiini instrumenty v mekhanizmi zabezpechennia finansovoi stabilnosti / S.V. Naumenkova, V.I. Mishchenko // Finansy Ukrainy. – 2015. – # 10. – S. 53-76.

16. Kovalenko V.V. Rehuliuвання bankiv yak dom-inuiuchykh uchasnykiv finansovoho rynku / V.V. Kova-lenko // Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu. – 2016. – Vypusk 12. – S. 3-11.

17. Dziun O.B. Svitoviy dosvid stvorennia meharehuliatora na rynku finansovykh posluh [Elektronnyi resurs]. – Derzhavne upravlinnia: udoskonalen-nia ta rozvytok. – 2014. – # 3. – Rezhym dostupu: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=695>

REFERENCES:

1. Desmond G.M. Rukovodstvo po otsenke biznesa / G.M. Desmond, R.E. Kelli. – М.: ROO, 1996. – 324 s.

**ASSESSMENT OF THE RELIABILITY OF THE OPERATION
OF BANKING AND NON-BANKING FINANCIAL INSTITUTIONS**

The article is devoted to the problem of assessing the reliability of banking and non-bank financial institutions

It is found that financial intermediaries, which are represented by banking and non-bank financial institutions, provide the development of the modern financial services market in Ukraine.

The main goal of the article is to study the current state of development of banking and non-bank financial institutions and to formulate proposals for ensuring their reliable functioning.

Having generalized scientific results, the author determines that the reliability of the functioning of banking and non-bank financial institutions should be understood as the ability of financial institutions to withstand adverse factors in the external and internal environment.

Classification of structural elements of the financial market is done. It includes: by type of financial assets; for organizational forms of operation; with the rotation of financial instruments; based on acquisition of ownership; with the appropriate risk financial instruments; for currency financial assets.

The author made an analysis of the main indicators of the reliability of the functioning of banking and non-bank financial institutions.

The article substantiates that the main issues associated with determining the reliability rating of banking and non-bank financial institution: not regulating the issue of creating a unified system of supervision of financial intermediaries; closed ratings of financial intermediaries, which are expected by state regulators; lack of transparent information on the activities of financial intermediaries; the need to create a single rating system of transparency on the main indicators of the activities of financial intermediaries.

The author proposed the main implementation of approaches to determining the reliability rating of banking and non-bank financial institutions. The authors suggested improving the system of regulation of banks Ukraine must be based on the implementation of the strategy macro-prudential regulation and supervision. Applying the system approach, the author thoroughly characterized functions of macro-prudential policy. Consequently, the scholars developed recommendations supervision of individual financial intermediaries.

The author of the article proves that application of innovative approaches to increase transparency of the activity of financial intermediaries of Ukraine allows making a medium- and long-term forecast of development, their investment attractiveness, behavioural intentions of users of financial services, raising the level of development of the real sector of the Ukrainian economy.